

UŽ  
SKAIDRŲ  
VERSLĄ



Building a better  
working world

## Lietuvos investuotojų pasitikėjimo indeksas (LIPI)

Lietuvos investuotojų pasitikėjimo indeksas (LIPI) atspindi didžiausių Lietuvoje veikiančių užsienio kapitalo įmonių požiūrį ir lūkesčius dėl Lietuvos verslo klimato ir investicinės aplinkos. Indekso tikslas – atsižvelgiant į šalyje veikiančių investuotojų patirtį ir pastabas įvertinti šalies verslo aplinką bei Lietuvos ekonomikos patrauklumą užsienio investuotojams.

Nustatydami indeksą siekiame ne tik įvertinti Lietuvos rinkos sąlygas, bet ir išsiaiškinti joms didžiausią įtaką darančius veiksniai. LIPI – tai priemonė, leidžianti potencialiems investuotojams bei kitiems suinteresuotiems asmenims paprastai ir greitai gauti pagrindinę informaciją apie Lietuvos ekonomi-

ką, padėtį šalies rinkoje ir trumpalaikes vystymosi perspektyvas.

Indeksą sudaro trys dalys, apimančios verslo aplinką, įmonių veiklai įtaką darančius veiksniai ir bendrovių investicinius planus. Nustatant LIPI prioritetą teikiamas aktualiai, rinkos tendencijas atitinkanti informacija, todėl indekso tyrime kviečiami dalyvauti tik užsienio kapitalo įmonių vadovai ir aukščiausio lygio vadybininkai.

LIPI tyrimą inicijuoja ir atlieka „Investors' Forum“ – asociacija, vienijanti didžiausius ir aktyviausius investuotojus į Lietuvos ekonomiką. Tyrimas atliktas 2019 m. vasario mėnesį. Tyrimo metu apklausti 56 Lietuvoje veikiančių užsienio kapitalo įmonių atstovai.

## I KETVIRTIS, 2019M.

Indekso vertė	Interpretavimas
LIPI =2 (maksimali vertė)	Visų respondentų lūkesčiai teigiami (absoliutūs teigiami lūkesčiai).
LIPI >1	Teigiamus lūkesčius turinčių respondentų dalis yra didesnė už neigiamus lūkesčius turinčių respondentų dalį.
LIPI =1	Teigiamus ir neigiamus lūkesčius turinčių respondentų skaičius yra vienodas.
LIPI <1	Daugiau respondentų turi neigiamų lūkesčių, nei teigiamų.
LIPI =0 (minimali vertė)	Visų respondentų lūkesčiai yra neigiami (absoliutūs neigiami lūkesčiai)

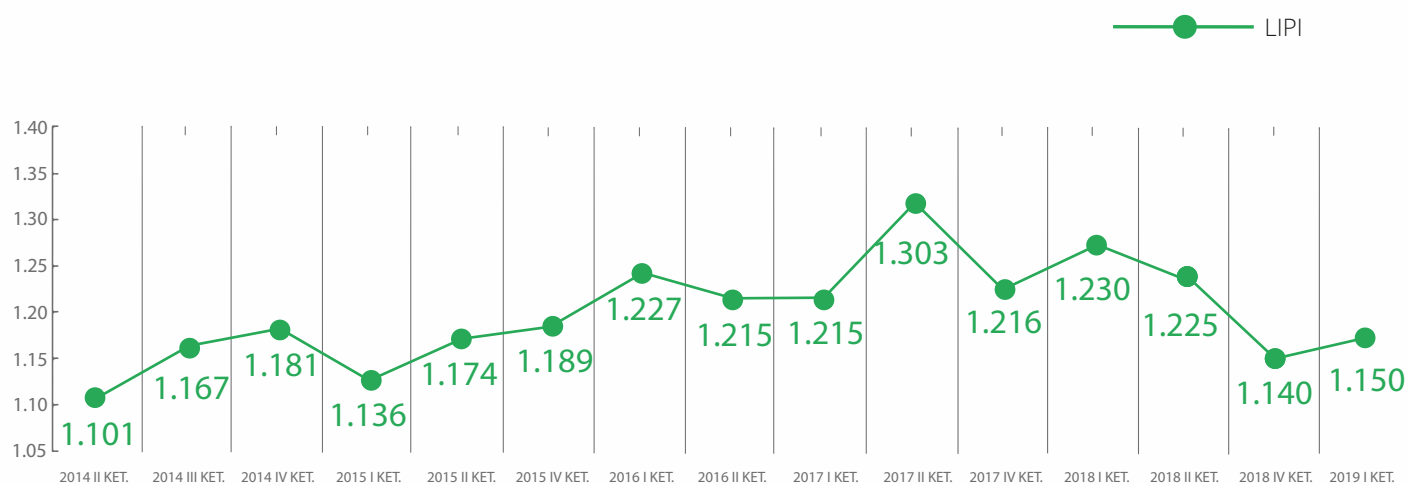
1 pav.: Indekso vertė ir jos reikšmė

Kontaktai: Monika Gabalytė,  
Asociacijos „Investors' Forum“ analitikė,  
el. p. [info@investorsforum.lt](mailto:info@investorsforum.lt); tel. +370 5 2755258

# SANTRAUKA IR IŠVADOS

**PENKIOLIKTASIS LIPI TYRIMAS:  
Investuotojų pasitikėjimas grįžta,  
bet politinis stabilumas vis dar neramina**

**LIPI** 2019 I KETV. = 1,150



2 pav.: LIPI dinamika, LIPI 2019 m. I ketvirtis

Naujausi Lietuvos investuotojų pasitikėjimo indekso (toliau – LIPI) duomenys rodo pirmuosius ženklus, kad investuotojai atgauna pasitikėjimą Lietuvos ekonomika, kuris buvo gerokai susvyravęs. Paskutinį praėjusių metų ketvirtį indekso rodiklis buvo žemiausias per paskutiniuosius 3 metus. Bet šių metų pradžios rezultatai rodo, kad indeksas nežymiai pakilo ir siekia 1,150 balo iš 2 galimų.

Geriausiai vertinamos investicinės aplinkos sritys išlieka nepakitusios. Investuotojai ypač gerai vertina telekomunikacijų, transporto ir logistikos infrastruktūros sritis bei užsienio kalbų žinojimą. Tačiau verta pastebėti, kad šių labai teigiamai vertinamų sričių rodikliai pakito: teigiamas telekomunikacijų vertinimas pakilo 4 procentiniais punktais, bet lyginant su paskutiniu tyrimu transporto ir logistikos infrastruktūrą aukštu balu įvertino net 11 procentų mažiau investuotojų. Užsienio kalbų žinių procentinis rodiklis taip pat nukrito – Lietuvos gyventojų užsienio kalbų žinias teigiamai įvertino net 15 proc. mažiau investuotojų, lyginant su praėjusiu ketvirčiu.

Paprašyti įvertinti didžiausio dėmesio reikalaujančias sritis, investuotojai akcentavo švietimą, viešojo sektoriaus efektyvumą ir talentų pritraukimą.

Vis dėlto, tyrimas atskleidžia ir optimizmo teikiančių tendencijų. Net 77 proc. apklaustų užsienio kapitalo įmonių planuoja didinti atlyginimus darbuotojams. Nežymiai pakito investuotojų planai didinti darbuotojų skaičių – apie tai svarsto 41% apklausoje dalyva-

vusių įmonių atstovų.

Iki šiol prasčiausių atsiliepimų sulaukusios sritys šį ketvirtį vertinamos palankiau nei praėjusį ketvirtį. Tačiau matyti ir neigiamų pokyčių: pavyzdžiui, investuotojai Lietuvos atvirumą naujoms investicijoms linę vertinti prasčiau nei praėjusį ketvirtį.

## PALANKIAU VERTINAMAS POLITINIS STABILUMAS IR VERSLO APLINKOS SKAIDRUMAS

Praėjusį ketvirtį itin atsargiai vertinę politinį šalies stabilumą, šių metų pradžioje investuotojai jį padėtį žvelgia kiek palankiau. Nors politinis stabilumas išlieka prasčiausiai vertinama sritis, teigiamai ją vertinančių respondentų padaugėjo 7 procentiniais punktais.

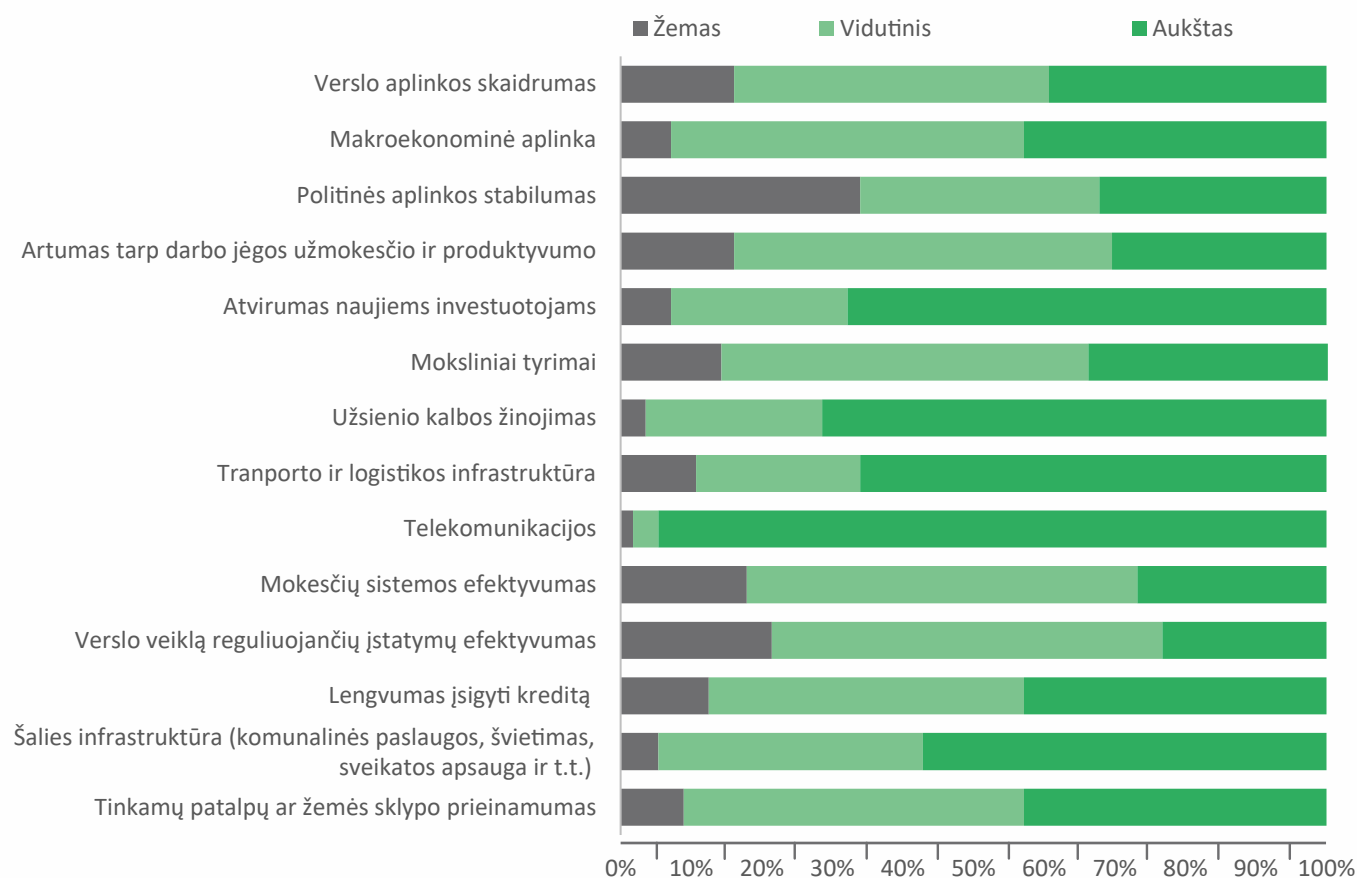
Teigiamas pokytis pastebimas ir vienoje iš prasčiausiai iki šiol vertinamų sričių – verslo aplinkos skaidrumo. Antrąjį 2018 metų ketvirtį vos 18 proc. investuotojų manė, kad Lietuvos verslo aplinka yra skaidri, metų pabaigoje taip teigiančių padaugėjo iki 25 proc. Tuo tarpu šiuo metu net 39 proc. investuotojų teigiamai vertina šią sritį. Per metus dvigubai pagerėjęs verslo aplinkos skaidrumo vertinimas nuteikia optimistiškai ir leidžia tikėtis tolesnės pažangos šioje srityje.

Mažiau investuotojų atkreipia dėmesį į atotrūkį tarp darbo jėgos produktyvumo ir darbo užmokesčio. Nors šis rodiklis pagerėjo 7 procentiniais punktais,

tačiau ši sritis vis dar sulaukia mažiausiais teigiamų įvertinimų, lyginant su kitomis – tik trečdalis apklaus-

tųjų mano, kad atotrūkis tarp darbo našumo ir atlyginimų nelaikytinas iššūkiu.

## ESAMOS INVESTICINĖS APLINKOS VERTINIMAS



3 pav.: Esamos investicinės aplinkos vertinimas, LIPI 2019 m. I ketvirtis

### PAGRINDINIAI INVESTUOTOJŲ RŪPESČIAI: ATSKIRTIS TARP DARBO UŽMOKESČIO IR PRODUKTYVUMO BEI STABILI POLITINĖ APLINKA

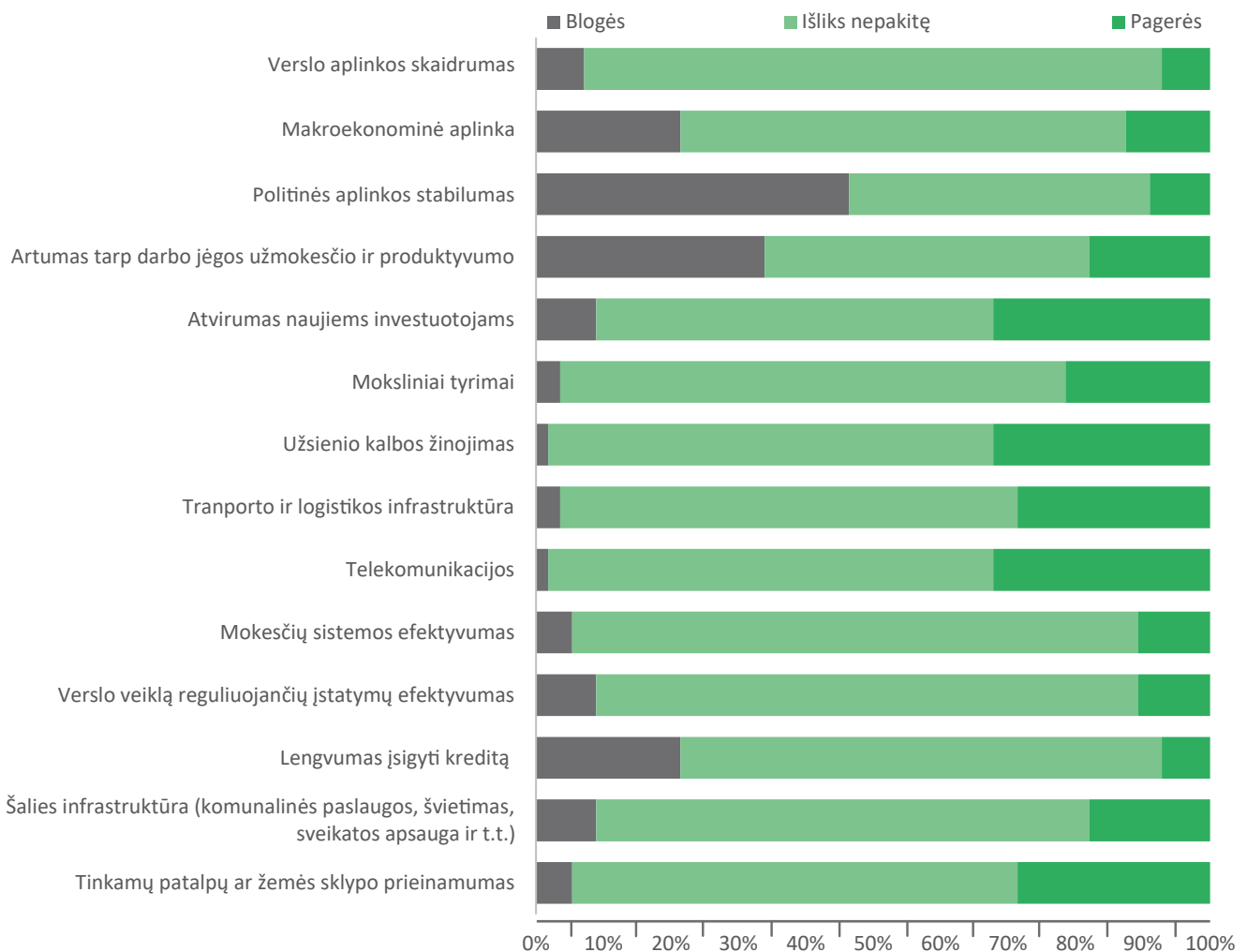
Minėtose srityse investuotojai artimiausiu metu ypatingo pagerėjimo nesitiki. Nors šių metų pradžioje politinis stabilumas vertinamas šiek tiek geriau nei praėjusį ketvirtį, lūkesčiai sulaukti teigiamų pokyčių – mažesni. Net 46 proc. apklaustųjų (palyginimui, tai yra 7 proc. punktais daugiau nei praėjusį ketvirtį) mano, kad politinio stabilumo mažės. Investuotojai taip pat pažymi, kad tikisi didėjančio atotrūkio tarp darbo jėgos kaštų ir produktyvumo. Nors investuotojai yra šiek tiek optimistiškesni šiuo klausimu nei praėjusį ketvirtį, tačiau 34 proc. apklaustųjų vis dar

linę tikėtis atotrūkio didėjimo. Tokią investuotojų nuotaiką galima paaiškinti rinkimų laikotarpiu: įvykiais savivaldybių tarybų rinkimais, artėjančiais prezidento ir Europos Parlamento rinkimais.

Daugiausiai optimizmo respondentai išreiškė vertindami atvirumą naujiems investuotojams: 32 proc. apklaustųjų tikisi, kad jo artimiausioje ateityje daugės. Tiek pat respondentų tikisi kilsiant šalies gyventojų užsienio kalbų žinių lygį.

Taip pat pastebimi vis didėjančios investuotojų lūkesčiai dėl lengvesnio tinkamų patalpų ar žemės sklypų prieinamumo: 29 proc. investuotojų tikisi geresnių sąlygų šioje srityje. Vertindami mokesčių sistemos efektyvumą investuotojai nuosaikesni: 84 proc. apklaustųjų mano, kad jis ateinančią ketvirtį išliks nepakitęs.

# INVESTUOTOJŲ LŪKESČIAI 2019 M. I KET.



4 pav.: Investuotojų lūkesčiai, LIPI 2019 m. I ketvirtis

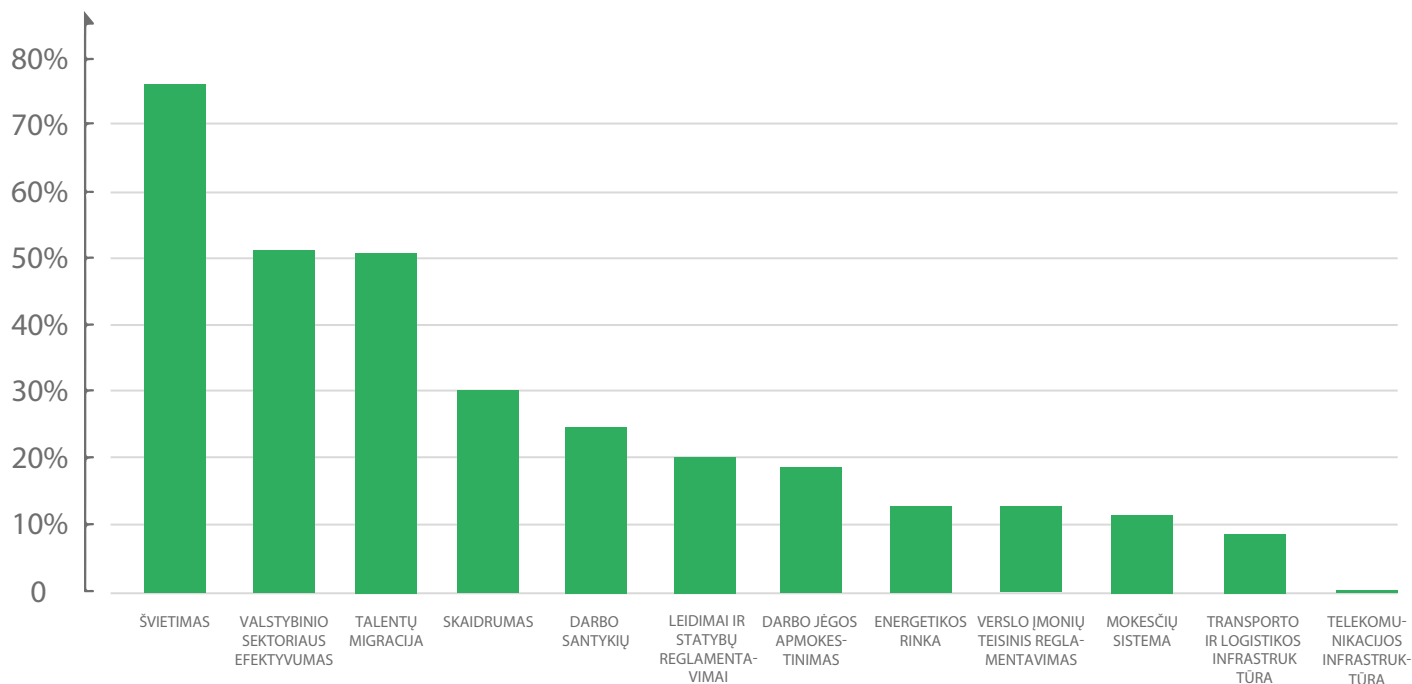
## DIDŽIAUSIO DĖMESIO POREIKIS MIGRACIJAI IR ŠVIETIMUI

Daugiau nei metus laiko investuotojų nuomonė nesikeičia – didžiausio valstybės ir jos institucijų dėmesio reikia švietimo sričiai. Tokios nuomonės pirmąjį šių metų ketvirtį laikosi net 77 proc. respondentų. Vis didėjantis procentas rodo, kad vykstantys pokyčiai netenkina investuotojų ir jų lūkesčių dėl švietimo kokybės gerėjimo šalyje.

Didelio dėmesio, pasak apklaustųjų, turėtų sulaukti ir viešasis sektorius. Investuotojų netenkina dabartinis viešojo sektoriaus efektyvumas, daugiau nei pusė apklaustųjų mano, kad šiai sričiai būtina teikti daugiau dėmesio.

Iššūkis tebėra ir vis dar itin sudėtingos migracijos procedūros. Jomis susirūpinti ragina net 52 proc. respondentų. Kvalifikuotos darbo jėgos migracijos tema tampa dar aktualesnė įvertinant didėjančią takoskyrą tarp darbo jėgos produktyvumo ir spartaus atlyginimų augimo.

Bemaž trečdalis, 30 proc., apklaustųjų mano, kad būtina ieškoti sprendimų ir daugiau dėmesio skirti skaidrumui, kovai su šešėline ekonomika. Rodiklis, lyginat su praėjusiu ketvirčiu (39 proc.), sumažėjo, bet problema vis dar išlieka viena iš keturių opiausių.



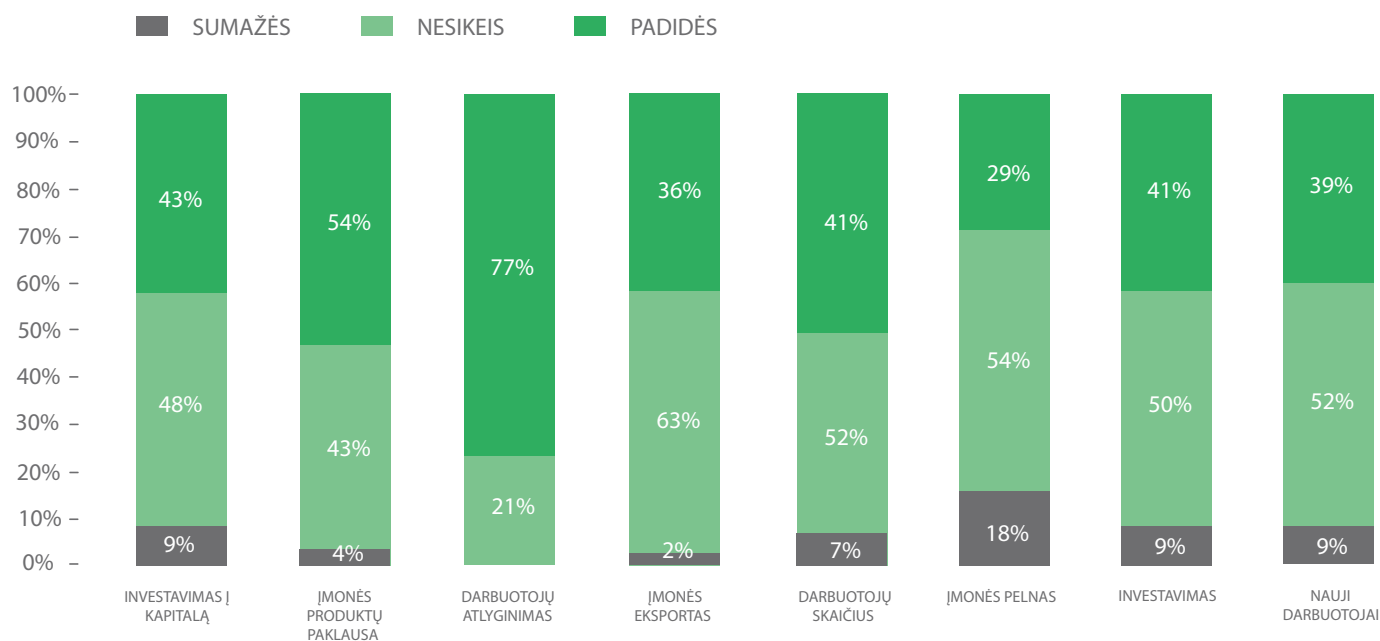
5 pav.: Daugiausiai dėmesio reikalaujančios sritys, LIPI 2019 m. I ketvirtis

### INVESTUOTOJŲ ATEITIES PLANAI: AUGANTYS ATLYGINIMAI IR DAUGIAU DARBO VIETŲ

Lietuvos investuotojų lūkesčiai išlieka ambicingi – net 77 proc. apklaustųjų svarsto apie darbo užmo-

kesčio didinimą ateinantį ketvirtį. Be to, net 41 proc. apklaustųjų nusiteikę samdyti naujų darbuotojų, o 52 proc. planuoja išlaikyti esamą darbuotojų skaičių. Daugiau nei pusę įmonių tikisi augsiant produktų ir paslaugų apklausiai.

## INVESTUOTOJŲ PLANAI 2019 I KET.



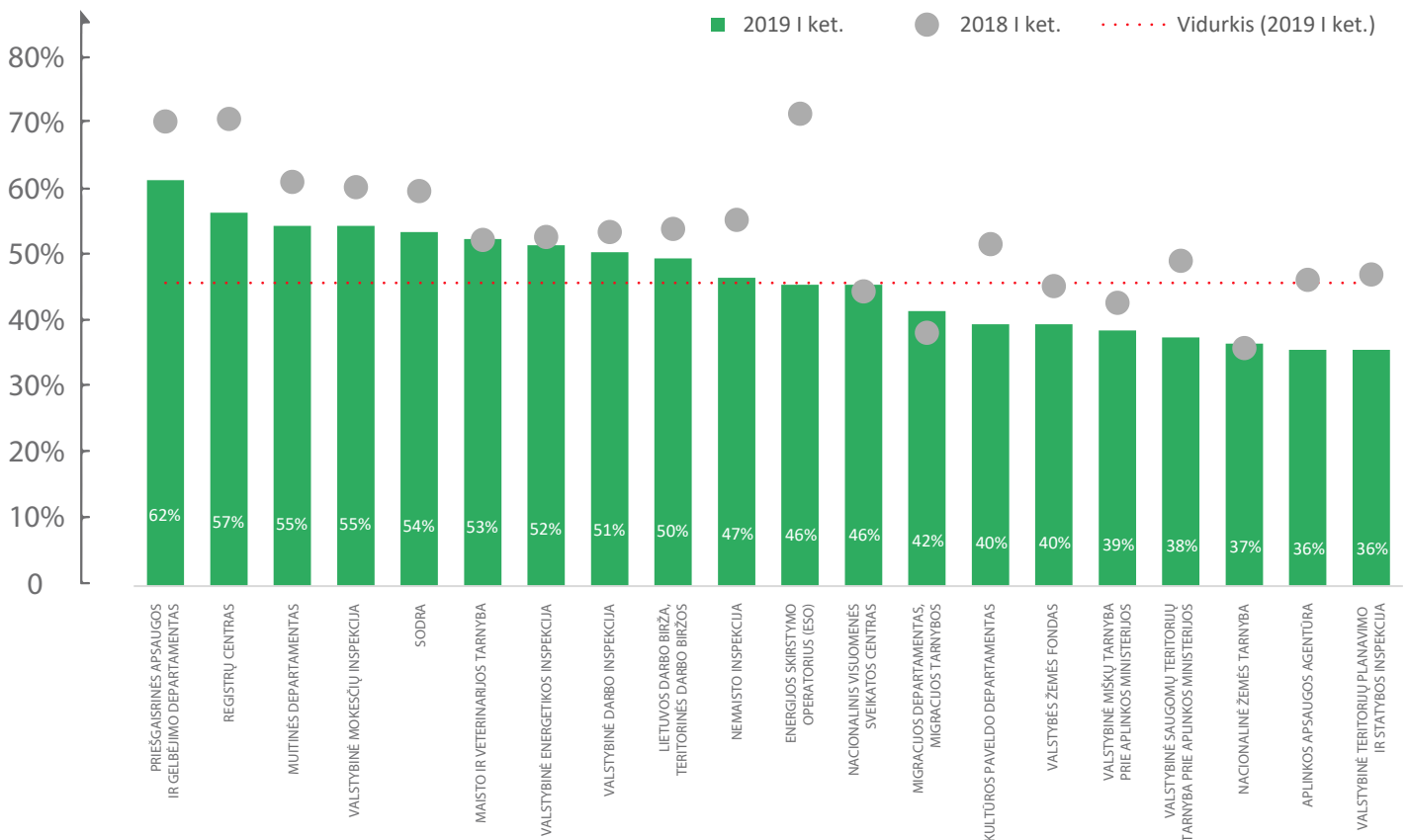
6 pav.: Investuotojų planai, LIPI 2019 m. I ketvirtis

## PAPILDOMOS ĮŽVALGOS

Kaip ir kiekvieną ketvirtį LIPI tyrimas papildomas tuo metu aktualiais klausimais ir temomis. Šių metų pradžioje investuotojų paprašėme įvertinti viešojo sektoriaus institucijų ir įstaigų veiklą bei efektyvumą.

Institucijų veiklą respondentai vertina ketvirtąjį kartą. Lyginant praėjusių metų rezultatus su šių metų tyrimo rezultatais matyti, kad didžioji dalis institucijų vertinamos prasčiau.

Geriausiai šiuo metu vertinama institucija – Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamentas. Jį teigiamai vertina 62 proc. Prasčiausiai, 36 proc. respondentų, vertina dvi institucijas - Valstybinę teritorijų planavimo ir statybos inspekciją bei Aplinkos apsaugos agentūrą.



7 pav.: Valstybinių institucijų vertinimas, LIPI 2019m. I ketvirtis

Geriau negu prieš metus vertinamos tik kelios institucijos, tarp kurių - Nacionalinė žemės tarnyba, Nacionalinis visuomenės sveikatos centras ir Maisto ir veterinarijos tarnyba. Visų likusių institucijų vertinimo pokytis yra neigiamas; didžiausias - Energijos skirstymo operatoriaus (-30 proc.). Pastebėtina tai, kad ši organizacija prieš metus buvo geriausiai vertinama tarp visų dvidešimties organizacijų.

Tačiau, nors Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamentas ir vertinamas geriausiai, palyginus jos vertinimą su praėjusių metų rodikliais, matome neigiamą pokytį, pakitusį 11 procentinių punktų.

INSTITUCIJOS PAVADINIMAS	EFEKTYVUMAS	TENDENCIJA	POKYTIS
ENERGIJOS SKIRSTYMO OPERATORIUS (ESO)	57%		-17%
REGISTRŲ CENTRAS	57%		-6%
PRIEŠGAISRINĖS APSAUGOS IR GELBĖJIMO DEPARTAMENTAS	62%		-11%
MUITINĖS DEPARTAMENTAS	55%		-6%
NEMAISTO INSPEKCIJA	47%		-11%
VALSTYBINĖ MOKESČIŲ INSPEKCIJA	55%		-3%
SODRA	54%		-3%
LIETUVOS DARBO BIRŽA, TERITORINĖS DARBO BIRŽOS	50%		-6%
VALSTYBINĖ DARBO INSPEKCIJA	51%		-4%
VALSTYBINĖ TERITORIJŲ PLANAVIMO IR STATYBOS INSPEKCIJA	36%		-16%
VALSTYBINĖ ENERGETIKOS INSPEKCIJA	52%		0%
KULTŪROS PAVELDO DEPARTAMENTAS	40%		-12%
MAISTO IR VETERINARIJOS TARNYBA	53%		3%
APLINKOS APSAUGOS AGENTŪRA	36%		-14%
VALSTYBINĖ SAUGOMŲ TERITORIJŲ TARNYBA PRIE APLINKOS MINISTERIJOS	38%		-12%
VALSTYBĖS ŽEMĖS FONDAS	40%		-7%
NACIONALINIS VISUOMENĖS SVEIKATOS CENTRAS	46%		2%
VALSTYBINĖ MIŠKŲ TARNYBA PRIE APLINKOS MINISTERIJOS	39%		-4%
MIGRACIJOS DEPARTAMENTAS, MIGRACIJOS TARNYBOS	42%		5%
NACIONALINĖ ŽEMĖS TARNYBA	37%		3%

8 pav.: Institucijų vertinimo pokytis, LIPI 2019 I ketv.